

Sarah Grothus

Sarah Grothus is een kunstenaar die veel, hard en dynamisch werkt en zo groeit er vitaliteit en dynamiek in de tekeningen en schilderijen die ze maakt. Zij 'eist' in feite steeds weer een beeld op, of preciezer: het moment van het ontstaan van een beeld. Het brengt haar in een staat van zijn, die geworteld is in de werkelijkheid, omdat ze bestaat en iets wil scheppen. Dat aanstaande kunstwerk bestaat mogelijk al wel deels in beginsel in de geest of in de gedachten, maar zij is in staat de geladenheid en dynamiek van het moment van maken om te zetten in een substantieel en persoonlijk beeld. Sarah Grothus tekeningen zijn ook altijd gekoppeld aan het artificiële, namelijk de kunst die ze wil maken, zoals ook aan iets mystieks, iets raadselachtigs. Er gebeurt vaak 'zomaar' iets bij veel kunstenaars bij het maken van een kunstwerk, iets waarvan we niet wisten dat het zou gebeuren. Je kunt dat deels oproepen, zoals de kunstenaar dat ongetwijfeld probeert door omstandigheden te scheppen die haar bevallen. Sarah Grothus wordt vast ook enigszins beïnvloed door de ruimten waarin zij werkt, zij verbleef immers op meerdere zogenaamde artist in residence plaatsen in Europa. En op die verschillende plaatsen voelt ze dat ze verder moet. Wellicht hebben ook meer prozaïsche zaken enige invloed op haar werk, muziek die klinkt, de geur van koffie, al deze dingen kunnen de kunstenaar op de een of andere manier beïnvloeden.

Soms is het maken van dat kunstwerk een poging, of een aanspraak om controle te krijgen over een moment, zelfs over ons leven. De tekeningen van Sarah Grothus zinderen van toevalligheden in de techniek zo lijkt het en toch heeft zij alles onder controle. Dat is ook een van de knappe eigenschappen van haar werk, die spanning tussen het deels gestuurde en deels spontane, tussen het feitelijke van een mensenlichaam en het abstractere dat de gebruikte techniek haar soms ingeeft aan mogelijkheden. Dat alles mondt dan uit in werken die een sterk persoonlijke visie en ook handschrift tonen.

Sarah Grothus lijkt wel te houden van beeldend avontuur en neemt ook risico's in het werkproces. Niet precies weten waar het in het werk heen gaat, in de hoop dat het leidt tot een resultaat dat verrast en dat ook, met hoeveel ervaring de kunstenaar ook werkt, nooit verwacht kon worden. Hoe gecontroleerd zij een beeld ook ontwikkelt, er kan een moment komen dat de controle niet meer belangrijk lijkt, dat het er in de geest heftig aan toegaat, en dat zich dat naar haar tekeningen vertaalt. Haar tekeningen zijn vooral ook getuigenissen van processen. Die kunnen een theoretisch startpunt hebben, door bijvoorbeeld steeds de mens als uitgangspunt te nemen, maar er komt een moment dat de sensibiteit het lijkt over te nemen van de techniek en de beginvisie en dan komt de geest en het leven in een werk. Bezieling en visie worden voelbaar en hoe meer die voelbaar worden, hoe lastiger zich dat allemaal laat omschrijven. De kunstenaar onttrekt vaak, al dan niet bewust, in een kunstwerk de alledaagse werkelijkheid aan tijd en ruimte en geeft daar in de tekening vorm aan. Telkens weer is de basis van een tekening vooral ook hoop en niet een reden. Laat staan een theorie die met een werk moet worden verduidelijkt of gedefinieerd. Nog vaker is het afbreken en dan uitbreken. Werken naar iets onbekends toe.

Sarah Grothus tekent veel en intuïtief, waardoor er een verband kan ontstaan tussen hand en beeld. Zij tekent dus zij is, zij voelt het belang van haar schepping op het moment van maken. Maar wij zijn er ook, later als het werk is voltooid en wordt getoond, wij kijken er naar. Wij staan op het moment van kijken naar haar werk in onze eigen werkelijkheid, maar ook in die fictieve werkelijkheid

die Sarah tekende. Dat alles in de hoop dat de gemaakte werken ook met ons iets doen. Dan worden wij als kijkers een beetje de medescheppers van nieuwe gevoelens en visies.

Natuurlijk spelen kunstenaars in hun scheppen een beetje god en spelen is misschien wel een kernwoord in hoe veel beeldende kunst die met gevoelens te maken heeft tot stand komt. Er zal iets naar bovenkomen van vrijheid die je op de speelplaats soms voelde. Leven in een eigen wereld. Laten gebeuren wat gebeuren moet. Sensitieve prikkels nemen het van je over. De kunstenaar Sarah Grothus zocht, experimenteerde, had plezier, hoop ik, vocht, wond zich op als het niet lukte, maar zegevierende ten slotte. En ineens ligt dat scheppen dus in je hand. Dan ontwikkelt zich voor je ogen een vorm, een vlek, een lijn en een beeld. Sarah Grothus nam, zij gaf en zij werkte zich uit de naad en zo werd zij de schepper van haar eigen oerknal.

Meestal zoek je als maker van kunstwerken, hoe vrij en wild een kunstwerk ook kan zijn, uiteindelijk wel weer naar een bepaalde samenhang. Een samenhang die mogelijk ook de samenhang in het leven zelf is. Harmonie, uitleg, wat niet al, we klampen ons vast aan de overtuiging dat we door onze kunst een zekere orde opleggen aan de wanorde, die soms gelijk wordt gesteld met de wereld, de werkelijkheid en ook het kwaad.

Aristoteles zei dat kunst altijd een begin, een midden en einde heeft. Dat klinkt simplistisch, maar is ook diepzinnig. Het is voor de kunstenaar denk ik altijd aan te raden de kunst van de dualiteit, van de gespleten persoonlijkheid, te beoefenen.

Het 'zelf' ziet bereidwillig toe hoe iets zich onder de handen van Sarah Grothus ontwikkelt, dat is het begin, waarin zij altijd op weg zal zijn naar een midden, zonder te weten waar zich dat bevindt. Laat staan dat zij weet waar het einde is. Dit alles is inherent aan het scheppingsproces. Aan kunst dus. Dit is natuurlijk allemaal tamelijk speculatief en niet onderbouwd met feiten.

De tekeningen van Sarah Grothus zijn nooit echte portretten van personen die je zou herkennen, maar het frappante is, dat ze veel emoties oproepen en ons dus bekend moeten voorkomen. Misschien zijn de figuranten geplaatst in archetypische confrontaties met elkaar. De beeldende zoektochten op papier leiden naar werelden die we wel vermoeden, maar die we zo niet echt kennen. Het sprookjesachtige, voorwereldlijke zelfs, geeft enige richting aan onze gedachten, maar dan ineens is er de clash tussen personen, waart strijd en zelfs de dood rond in het tafereel. Een tafereel dat we meestal niet kunnen relateren aan de ons bekende omgeving. Misschien is het een gevonden natuur, maar zeker geen artificieel stadsdecor. Personen strijden, botsen hevig, stoten elkaar af en trekken weer naar elkaar toe. Zij zoeken het conflict en zwemmen een oplossing in en beminnen elkaar weer. Sarah Grothus maakt kunst die te maken heeft met leed, met lijden, met liefde en dood, en met verwarring en vergankelijkheid.

Kijkend naar haar titels wordt je alleen maar bevestigd in de hier al genoemde menselijke eigenaardigheden. Er wordt geschreeuwd en is krenking en dus leed en *The crime began*. Zij stelt ook vragen over ons, de ander *Wer bist du?* En zij 'speelt' met teksten die neigen naar poëzie *Met geopende ogen door nachtgekleurde donkerheid*. Alles gevat in dynamische tekeningen, waarin soms een archaische herkenning, vraagstellend, *Do you know the way of love?* Of dromend, *I dreamed I was nature, I tell you about my dreams*.

Soms komen de hoofdfiguren dit alles weer te boven. Is er hoop en verlossing. Is de kunst het 'overleven'. 'Klievende kunst' dus, zoals de Nederlandse romanschrijver Oek de Jong zijn werk ooit omschreef. Natuurlijk 'geloof' ik als geïnteresseerde kijker naar haar tekeningen in haar kunst en analyseer ik het ongrijpbare tot verlossing of bevrijding. Er is een vorm van begrip ontstaan op een ander vlak dan dat van de eenvoudige werkelijkheid van alle dag, namelijk als geestverruimend en metafysisch.

Sarah Grothus gaat geen enkele thema, dat over menselijke tekorten en relaties gaat, uit de weg. Ze plaatst ze in een sterk persoonlijk getoonzette en beeldende samenhang. Door te tekenen scherpt ze onze waarneming en onze geest en roept ze dingen over ons op die we op geen enkele andere manier, dan via de ontstane kunst, kunnen oproepen.

Arno Kramer